

בעזה ש"י

"וְחָנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ עַל מַחְנֵהוּ וְאִישׁ עַל דָּגְלוֹ לְצַבָּאתָם" (במדבר א, נב)
 "הִבְיָאֲנִי אֶל בֵּית הַיְיָ וְדָגְלוֹ עָלַי אֶחָבָה" (שיר-השירים ב, ד)
 "יָפָה אֶת רַעֲיָתִי כְּתַרְצָה, נֶאֱוָה פִּירוּשָׁלַיִם, אֲיִמָּה כְּנִדְגָלוֹת" (שיר-השירים ו, ד)
 "נְרַנְנָה בִּישׁוּעָתְךָ וַיְבָשֶׁם אֶ-לֵהֲיֵנוּ נִדְגַל, יִמְלֵא ד' כָּל מְשָׁלוֹתֶיךָ" (תהלים כ, ו)

"בְּשֵׁעָה שֶׁנִּגְלָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַר סִינַי יִרְדּוּ עִמּוֹ עֲשָׂרִים וּשְׁנַיִם רַבְבוֹת שֶׁל מַלְאָכִים, שֶׁנֶּאֱמַר:
 יָרָב אֶ-לֵהִים רַבְתִּים אֶלְפֵי שָׁנָן [א-ד'נִי בָּם סִינַי בְּקִדְשׁ] (תהלים סח) וְהָיוּ כּוֹלֵם עֲשׂוּיִים דְּגָלִים
 דְּגָלִים, שֶׁנֶּאֱמַר 'דְּגוּל מֵרַבְבָּה' (שיר-השירים ה). כִּינֵן שָׂרְאוּ אוֹתָן יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם עֲשׂוּיִים דְּגָלִים דְּגָלִים
 הַתְּחִילוּ מֵתַאֲוִים לְדְגָלִים. אִמְרוּ: הִלְקָאֵי כֵךְ אֲנוּ נַעֲשִׂים דְּגָלִים, כְּמוֹתָן. לִכְךָ נֶאֱמַר 'הִבְיָאֲנִי אֶל בֵּית
 הַיְיָ' (שם ב, ז), זֶה סִינַי, שְׁנִיתָנָה בּוֹ הַתּוֹרָה שֶׁנִּמְשָׁלָה בְּיַיִן - 'וְשָׂתוּ בְּיַיִן מְסֻכְתִּי' (משלי ט), הָיָה 'אֶל בֵּית
 הַיְיָ' זֶה סִינַי. 'וְדָגְלוֹ עָלַי אֶחָבָה' - אִמְרוּ: אֵילוּלֵי הוּא מַגְדִּיל עָלַי אֶחָבָה. וְכֵן הוּא אוֹמֵר 'נְרַנְנָה
 בִּישׁוּעָתְךָ' וְגו', אִמְרָ לֵהֶם הַקְּבִי"ה: מָה נִתְאֲוִיתֶם, לְעֲשׂוֹת דְּגָלִים? חַיִּיכֶם שֶׁאֵינִי מִשְׁאֲלוֹתֵיכֶם,
 יִמְלֵא ד' כָּל מְשָׁלוֹתֶיךָ' (תהלים כ). מִיֵּד הוֹדִיעַ הַקְּבִי"ה אוֹתָם לְיִשְׂרָאֵל, וְאִמְרָ לְמִשְׁחָ: לֵךְ עֲשֵׂה אוֹתָם
 דְּגָלִים כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר"

"...אִישׁ עַל דָּגְלוֹ, הַדָּא הוּא דְכָתִיב 'יָפָה אֶת רַעֲיָתִי כְּתַרְצָה', שֶׁאֵינִי מֵתַרְצָה לָכֵם... נֶאֱוָה פִּירוּשָׁלַיִם!
 כְּאוֹתָן כִּיתוֹת שֶׁל מַלְאָכֵי הַשֶּׁרֶת שֶׁהֵם יִרְאִים וּמוֹשְׁלָמִים לִי, אֲיִמָּה כְּנִדְגָלוֹתֵי וּבִמָּה אֵתֶם כְּנִדְגָלוֹתֵי?
 בְּדְגָלִים שֶׁנִּתְתִּי לָכֵם..."

"...כְּתוּב 'תּוֹרַת ד' תְּמִימָה מְשִׁיבַת נַפְשֵׁי עִישׁ. פִּירוּשׁ: כִּי עִישׁ הַתּוֹרָה יֵשׁ לְהַנְפֵּשׁ הָאָרֶת הַנִּשְׁמָה גַּם
 בְּעוֹלָם הַזֶּה... וְלִכֵּן נִיתֵן לָהֶם הַדְּגָלִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב [וַיְבָשֶׁם אֶ-לֵהֲיֵנוּ נִדְגַל] יִמְלֵא ד' כָּל מְשָׁלוֹתֶיךָ.
 כִּי עֵיקַר מְשָׁלוֹת הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה - לִידַע עַל מָה נִבְרָא, וּמָה תִּיקוֹן עֲמִידָתוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, כְּמוֹ
 מַלְאָכֵי הַשֶּׁרֶת, שֶׁכָּל אֶחָד מֵהֶם מְכִיר אֶת מְקוֹמוֹ וּמְשִׁמְרָתוֹ. וּבְעוֹלָם הַזֶּה אֵי אֲפֻשֶׁר לִידַע, רַק כְּהוֹלֵךְ
 בְּחוּשֶׁךְ. רַק עַל יְדֵי אוֹר תּוֹרָה נִיתֵן לָהֶם הַדְּגָלִים, שֶׁהוּא סִימְנִים וְצִיּוּרִים לְדַעַת וְלִהְבִּיךְ כָּל אֶחָד
 שׁוֹרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ. וּבִמְדַרְשׁ: 'נְרַנְנָה בִּישׁוּעָתְךָ' שֶׁעֲשִׂיתָ לָנוּ בְּמִצְרַיִם כִּי עֵינַי שָׁם. זֶה הָיָה תְּכֵלֶת
 יְצִיאַת מִצְרַיִם, 'לֵהִיֹּת לָךְ לְאֶלְקִים', וְזֶה נִגְמַר עֵתָה, כְּשֶׁנִּיתֵן לָהֶם הַמִּתְנֻנּוֹת וְדְגָלִים, וְהַעֲמִיד כָּל אֶחָד
 עַל מְשִׁמְרָתוֹ, וְנִגְמְרוּ לֵהִיֹּת צְבָאוֹת ד' " (אדמו"ר רַבֵּי יְהוּדָה לֵיבֵב מִגּוֹר, שְׁפַת אֲמֵת, פְּרִי בְּמִדְבָר)

"...וְהַעֲנֵן בּוֹה - בְּחִנּוּת הַדְּגָלִים, הָיוּ כָּל אֶחָד וְאֶחָד עוֹמֵד עַל מְקוֹמוֹ הַרְאוּ לוֹ בְּשׁוֹרְשׁוֹ וְהָיָה מְכִיר
 אֶת מְקוֹמוֹ" (אדמו"ר רַבֵּי מִרְדְּכַי יוֹסֵף מְאִיזֵיבִיצָא, מִי הַשִּׁילוּחַ לְפִרְשֵׁת בְּמִדְבָר)

"כְּמוֹ שֶׁנִּתֵּן הַקְּבִי"ה הַתּוֹרָה בְּקוֹל וְדִיבּוּר כֵּן נִתֵּן לָהֶם הַתּוֹרָה בְּבַחֲיִנַת עֲשִׂיהָ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וּבְבֵית
 הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁנִּתְגַּלָּה הַקְּדוּשָׁה בְּפוּעַל וּבְעוֹבְדָא, וְזֶה הָיָה עֲבוּדַת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ... וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ
 יִשְׂרָאֵל וּבְמִקְדָּשׁ הַרְגִישׁוּ הַקְּדוּשָׁה וְנִתְדַבְּקוּ כָּל אֶחָד בְּשׁוֹרֵשׁ הַשִּׁיךְ לוֹ... וְזֶהוּ עֵיקַר הַשְּׂמִחָה שֶׁהָיָה
 בִּירוּשָׁלַיִם, 'מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ', כְּמוֹ 'שִׂמְחָה בְּחַלְקוֹ', שֶׁכִּשְׁפַל אֶחָד מְכִיר מְקוֹמוֹ וּשׁוֹרְשׁוֹ זֶה מְבִיא
 שְׂמִחָה..." (אדמו"ר רַבֵּי יְהוּדָה לֵיבֵב מִגּוֹר, שְׁפַת אֲמֵת מְסַעֵי תַרְמִי"ה)

"גידול ד-ומקהל מאד בעיר א-להינו הר קדשו: ופה נוף משוש כל הארץ הר ציון ירפתי צפון קרית מלך רב"

(תהלים מת, ב-ג)

"...ותנא אתד סובר, לא נתחלקה ירושלים לשבטים, דתנא: אין משפירין בתים בתוך ירושלים, לפי שאינו שלהם..."

(מגילה כו ע"א)

"הטעם שלא נתחלקה ירושלים לשבטים, מפני שהיא מכוונת כנגד ירושלים של מעלה ומחוברת אליה. וכמו ירושלים של מעלה יד כל ישראל שנים בה- כן ירושלים של מטה. ובזה יובן הפסוק 'ירושלים הבנויה' - היא ירושלים של מטה - היא 'פעיר' - ירושלים של מעלה - אשר 'חברה לה נחדו', ששם יד כל ישראל שנה ומחברים יחד. והעדות זו נקרת בזמן 'ששם עלו שבטים שבטי ג-ה' שהוא זמן עלית הרגל שאין משכירין בתים בירושלים"

(רבי יוסף חיים מבגדד, בניחו בן יהודע על הגמרא שם)

"ירושלים הבנויה פעיר שחברה לה נחדו: ששם עלו שבטים שבטי ג-ה עדות לישראל להודות לשם ד'"

(תהלים קכב, ג-ד)

"היחש של בנסת-ישראל ליחידה הוא משנה מקל היחוישים של כל קבוץ לאמי ליחידיו. כל הקבוצים הלאמיים נותנים הם ליחידהם רק את הצד החיצוני של המהות, אבל עצם המהות זה שואב כל אדם מנשמת הכל, מנשמת אלקים, שלא באמצעות הקבוץ, מפני שאין להקבוץ חטיבה אלקית, שמגמה אלקית עצמית שרונה בתוכו. לא כן בישראל, הנשמה של היחידים נשאבת ממקור חי העולמים באוצר הכלל, והכלל נותן נשמה ליחידים..."

(הראי"ה קוק, אורות, אורות ישראל, ב; ג)

"...גם בגוף האדם יש הבחנת בין אבר לאבר, וכשם שבגוף האדם יש אבר שיש בו מרכזיות מיוחדת, הלב, כך היא ירושלים בנחס לשאר מקומות בארץ. שכם וגינין, למשל, שייכות לנו כמו ששלנו היא ירושלים, אבר מאברינו, ואסור לנו לנתר על אחד מהם. אך מה ששייך למרכזיות מיוחדת, הנה בירושלים יש ריכוז כל הכוחות הפנימיים של העם: היא היתה מקום המלוכה, ערש הנבואה, מקום המקדש, שבלשכת הגזית שלו היה גם מושב הסנהדרין. עיר שעוצמה מדינית, רוחנית, מוסרית ומשפטית חברו בה יחדיו"

(הרב צבי יהודה הכהן קוק, שיחות הרצי"ה ארץ ישראל, עמ' 124)

"וזהו ענין הפתוב "הלוד וקראת באוני ירושלים לאמר: פה אמר ד': זכרתי לך חסד ועורף, אהבת פולחניך, לכתד אחרי במדבר בארץ לא זרעה" (ירמיה ב, ט). כינה הכתוב כלל ישראל בשם ירושלים. כי היא היתה כנסיית כלל ישראל בעלותם לראות פני האדון ד' ברגל. ושם קיבלו כלל ישראל שפע תורה קדושה וינאה, כל אחד לפי שורש אחיזת נשמתו מכנסת ישראל... זהו שפתוב 'אהבת פולחניך רצונו לומר פלילות'"

(רבי חיים מוולוז'ין, נפש החיים, ב; יז)

"נדרי לדי אשלים נגדה נא לכל עמו: פחירות בית ד' בתוככי ירושלים, הללו ג-ה"

(תהלים קטז, יח-יט)

"...אין היחיד נטבע בַּגִּים הַכָּלל בתור דבר אבוד במציאות. כְּגֹדֵל האחדות של כָּלל האומה, כְּגֹדֵלֹתה של הנשמה הכללית, הרוכבת בגאון ד' על במתי שמיים וארץ- כן היא הפְּרָטִיּוֹת הגְּדוֹלָה של כל נפש מישראל, של כל נשמה פרטית. עולם מלא הוא כל יחיד, עולם מלא הוא בפני עצמו. כלול ועשיר, גדול ונשגב, הוא חלקו הפרטי בהוד הנצח, וגוון מיוחד וצבע בהיר וחדש הוא נותן בעוזה על מלוא כל. חלק חטוב, חשוב וניכר, יש לכל אחד מיוחד שבישראל בעולם-הבא, והחלק הזה, בעושרו וגודל קודשו, עם זה הוא אֶחָזוּ וְאֶחָזוּ בכללות כל ישראלי" (הראי"ה קוק, עולת ראייה ב, עמ' קנו)

"לא היה בי צורך כי אם לעת הזאת, שנבראתי, מפני שהגיעה השעה שאני צריך למלא איזה דבר להשלמת המציאות" (שם, עמ' שנו)

"...בכינוס לצדיקים, הם ישראל, ד'עמך כָּלֵם צְדִיקִים' (ישעיה ס, כא) 'וְצְדִיק יִסֹּד עוֹלָם' (משלי י, כה), ועל כן אמרו 'כל אחד ואחד חייב לומר בשבילי נברא העולם' (סנהדרין לו ע"א), שבאמת בשביל כל אחד מישראל נברא...כי כל אחד הוא מְדוּגָל ומנושא בְּעֵנָן מיוחד בפני עצמו שעל זה כל העולם כולו בשבילו וצריכים לו בזה..." (אדמו"ר רבי צדוק הכהן מלובלין, פרי צדיק, שקלים, א)

"...וכמו שכבר דיברנו שבבחינת התשוקה של האדם מגיע יותר לתכלית המְכֻוֹן עד כלי גבול ממה שעושה בפועל, שהוא רק בגבול, לפי ערך המעשה...ומזה יהיה נכון ליבנו בטוח בדי שגם תפילותינו אינם חוזרים ריקם שאנו מתפללים תמיד 'ולירושלים עירך ברחמים תשוב', הגם שאין אנו זוכים עוד בפועל- אֵל יפול לב האדם עליו, מפני שבאמת כל התפילות של נפשות ישראל פועלים ברוחניות, כל פרט נפש לפי ערך תשוקתו..." (אדמו"ר רבי צדוק הכהן מלובלין, פרי צדיק ואתחנן, יג)

"...החסיד הזה, מלבד העבודה שהוא עובד בְּמַעֲשֵׂה מְצוּוֹתָיו על הכוונה הזאת, הנה ודאי צריך שִׁיִּצְטַעַר תמיד צער ממש על הגלות ועל החרבן, מצד שְׁנֵה גֹרֶם מְעוֹט כְּכֻכּוֹל לְכַבּוֹדוֹ וְתִבְרָתוֹ, וְיִתְאַוֶּה לְגִאֲלָה לְפִי שָׁבָה יְהִיָּה עֲלָיו לְכַבּוֹד הַשֵּׁם וְתִבְרָתוֹ. והוא מה שְׁאָמַר הַתְּנָא דְּבִי אֱלִיהוּ שֶׁהִבְאֵנוּ לְמַעַלָּה, 'וּמִתְאַוֶּה וּמְצַר לְכַבּוֹד יְרוּשָׁלַיִם' וכו'. וְיִתְפַּלֵּל תְּמִיד עַל גְּאֻלְתָּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְהַשְׁבַּת כְּבוֹד שְׁמַיִם לְעֹלָיו. וְאִם יֹאמֶר אָדָם: מִי אֲנִי וּמָה אֲנִי סָפוּן שֶׁאֶתְפַּלֵּל עַל יְרוּשָׁלַיִם וכו', הַמְּפָנִי תִפְלֵתִי וְכִנְסוּ הַגְּלוּיֹת וְתִצְמַח הַיְשׁוּעָה? תִּשׁוּבָתוֹ בְּצִדוֹ, כְּאוֹתָהּ שֶׁשְׁנִינוּ 'לְפִיכָךְ נִבְרָא אָדָם יְחִידִי - כְּדֵי שֶׁכָּל אֶחָד יֹאמֶר, בְּשִׁבְלִי נִבְרָא הָעוֹלָם' (סנהדרין לח), וְכִבְרַת נִמְת-רוּחַ הוּא לְפָנָיו וְתִבְרָתוֹ שֶׁיְהִי בְּנֵיו מְבַקְשִׁים וּמִתְפַּלְלִים עַל זֹאת. וְאֵף שֶׁלֹּא תַעֲשֶׂה בְּקִשְׁתָּם, מְפָנִי שֶׁלֹּא הִגִּיעַ הַזְּמַן אוֹ מֵאִיזָה טַעַם שֶׁיְהִיָּה, הִנֵּה הֵם עֲשׂוּ אֶת שִׁלְהֵם, וְהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁמֵח בָּזֶה. וְעַל הַעֲדָר זֶה הַדְּבָר הַתְּרַעַם הַנְּבִיא יוֹרָא כִּי אֵין אִישׁ, וְיִשְׁתַּוְּמֵם כִּי אֵין מְפָגִיעַ' (ישעיה נט). וְאָמַר: 'וְאֶבִּיט וְאֵין עוֹזֵר, וְאֶשְׁתַּוְּמֵם וְאֵין סוֹמְךָ' (שם סג). וְאָמַר: 'צִיּוֹן הִיא, דָּרַשׁ אֵין לָהּ' (ירמיה לו), וּפְרָשׁוּ זֵ"ל 'מְפַלֵּל דְּבִעֲנָא דְּרִישָׁה' וְסוּכָה (מא), הָרִי כָּאֵן שְׁחִיבִים אֶנְחֵנוּ בָּזֶה, וְאֵין לָנוּ לְפָטֵר מְפָנִי מְעוֹט כְּתוּנו, כִּי עַל כֵּיוֹצֵא בָּזֶה שְׁנִינוּ 'לֹא עָלִיד הַמְּלֹאכָה לְגִמְרָה, וְאֵי אֶתָּה בֶן-חֹרִין לְבָטֵל הִימְנָה' (אבות ט)..."

(רבנו משה חיים לוצאטו, ספר מסילת ישרים, פרק יט)